

Zał. III.2.5b_Charakterystyka Biblioteki Uniwersytetu Łódzkiego (BUŁ) - zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne

Biblioteka UŁ jest jedną z największych bibliotek akademickich w kraju. Wielkość jej zbiorów przekracza 2,5 mln. woluminów (książki: 1 625 734 wol., czasopisma: 601 049 wol., zbiory specjalne: 340 937 jedn.). BUŁ jako jedna z 10 bibliotek uniwersyteckich w Polsce jest uprawniona do otrzymywania egzemplarza obowiązkowego. Oferuje dostęp do zasobów tradycyjnych od poniedziałku do soboty w godzinach 8:00-20:00, dodatkowo wyposażona jest w księżkomat obsługujący wypożyczenia i zwroty 24/7. W okresie sesji egzaminacyjnej otwarta jest do godziny 24:00.

Budynek Biblioteki położony jest w dogodnej lokalizacji, w pobliżu Wydziału Chemii, dostosowany jest do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, spełnia wymogi przepisów BHP. Jego powierzchnia liczy 25 456 m², posiada 3 czytelnie i strefę wolnego dostępu (4 piętra) – ponad 500 miejsc dla czytelników, w tym stanowiska komputerowe z dostępem do internetu (31), skanery samoobsługowe (3), pokoje do pracy indywidualnej i grupowej (12), strefę coworkingowa i strefę studencką, sale seminaryjno-konferencyjne i szkoleniowe (3), pokój do pracy dla rodzica z dzieckiem, księżkomat, stanowiska do samodzielnego wypożyczenia i oddawania książek (*wrzutnia*). Zbiory Biblioteki można przeszukiwać wykorzystując katalog komputerowy (zbiory BUŁ i bibliotek zakładowych) oraz multiwyszukiwarkę (przeszukuje katalog komputerowy oraz zasoby elektroniczne). Na terenie BUŁ działa sieć wi-fi.

Budynek Biblioteki Głównej został zaprojektowany z myślą o wszystkich użytkownikach, również tych z niepełnosprawnością ruchową, tworząc tym samym funkcjonalną przestrzeń biblioteczną i środowisko przyjazne wszystkim. Przed biblioteką zostały wyznaczone miejsca parkingowe dla pojazdów osób z niepełnosprawnościami. Dla czytelników i interesantów dostępne jest wejście główne na poziomie gruntu, z możliwością podjechania pod nie samochodem. W bibliotece rozmieszczono 28 znaczników przestrzennych tzw. TOTUPOINT. Znaczniki umieszczono przy wejściu do biblioteki, wejściach do czytelni, w wolnym dostępie, przy toaletach, windach oraz szatni i sekretariacie. Z holu wejściowego do holu głównego prowadzą 6-stopniowe schody, wzdłuż których zainstalowany jest dźwig, pozwalający osobom niepełnosprawnym dostać się do pomieszczeń na parterze. Wszystkie hole i korytarze umożliwiają poruszanie się po nich osób niepełnosprawnych ruchowo lub na wózkach inwalidzkich. Pomiędzy parterem i wszystkimi piętrami można poruszać się pieszo, korzystając z dwóch klatek schodowych, lub skorzystać z jednej z trzech wind osobowych, otwieranych automatycznie. W nowej części budynku w holu każdego piętra i na poziomie –1 znajdują się toalety dla osób niepełnosprawnych. Na 2 piętrze jest toaleta z udogodnieniami dla rodziców z dziećmi. W starej części budynku na parterze dostępna jest jedna toaleta dostosowana dla osób niepełnosprawnych.

Z myślą o Czytelnikach z niepełnosprawnością ruchową, a także Czytelnikach z dysfunkcją wzroku Biblioteka zapewniła dostęp do stanowisk wspomagających, wyposażonych w sprzęt specjalistyczny, ułatwiający zdobywanie wiedzy i odtwarzanie informacji oraz do korzystania z jej zasobów. W Czytelni Historycznej można korzystać z cyfrowej lupy elektronicznej, a w Wypożyczalni Miejscowej można wypożyczyć czytnik książek elektronicznych. Dla czytelników z dysfunkcją słuchu w Wypożyczalni i w Informatorium działa pętla indukcyjna. Pracownicy Biblioteki zawsze służą pomocą w znalezieniu poszukiwanych informacji oraz dostarczeniu potrzebnych materiałów. Osoby z niepełnosprawnościami mają zapewniony dostęp do zasobów bibliotecznych poprzez możliwość skorzystania ze specjalistycznego sprzętu, takiego jak:

- stanowiska komputerowego wyposażonego w WINDOW-EYES PL 6.1,
- drukarki brajlowskiej,
- klawiatury Intellikeys, Big Keys LX oraz klawiatury jednoręcznej Maltron,

- myszy komputerowej Smart Nav AT i Track Ball,
- urządzenia lektorskiego POET Compact,
- powiększalnika MyReader.

Ponadto mogą korzystać z zasobów cyfrowych BUŁ z komputerów domowych poprzez serwer HAN, a także zamawiać cyfrowe kopie rozdziałów z książek i artykułów z czasopism będących w formie drukowanej dostępnych w BUŁ.

System biblioteczno-informacyjny jednostki zapewnia dostęp do aktualnych zasobów informacji naukowej zarówno w formie tradycyjnej, jak i elektronicznej, o zasięgu międzynarodowym oraz zakresie właściwym dla kształcenia na ocenianym kierunku m.in. dostęp do lektury obowiązkowej zalecanej w sylabusach przedmiotów. Zakresy tematyczne zasobów bibliotecznych, informacyjnych i edukacyjnych są regularnie dostosowywane do procesu kształcenia, przygotowania studentów do prowadzenia badań, liczebności studentów oraz planów rozwoju Wydziału Chemii.

Biblioteka UŁ oraz biblioteki wydziałowe UŁ tworzą sieć bibliotek naukowych, które realizują potrzeby studentów i pracowników Wydziału Chemii w zakresie dostępu do literatury polskiej i zagranicznej w formie tradycyjnej i elektronicznej oraz informacji naukowej. Czytelnicy BUŁ mają możliwość korzystania z systemu biblioteczno-informacyjnego obejmującego zbiory całej sieci bibliotek Uniwersytetu Łódzkiego.

Studenci i pracownicy mogą również korzystać ze specjalistycznego księgozbioru 4 bibliotek katedralnych działających w obrębie Wydziału Chemii. Zasoby bibliotek katedralnych Wydziału Chemii obejmują ponad 4 tys. woluminów.

Czytelnicy posiadają dostęp do 63 elektronicznych baz danych, wśród których znajdują się zarówno te o charakterze interdyscyplinarnym, jak i dziedzinowym. Wśród nich około 30 to bazy lub pakiety baz z dziedziny nauk ścisłych i przyrodniczych lub dziedziny nauk medycznych i o zdrowiu. Służą one realizacji procesu kształcenia, prowadzeniu badań oraz rozwijaniu kompetencji społecznych niezbędnych do prowadzenia prac badawczych w dziedzinach związanych z kierunkami studiów prowadzonymi na Wydziale Chemii. Dostęp do zasobów elektronicznych możliwy jest z urządzeń zarejestrowanych w sieci komputerowej UŁ w budynkach wydziałów oraz w Bibliotece, a także poprzez serwer proxy z komputerów domowych (warunkiem jest posiadanie aktualnego konta czytelnika BUŁ).

Do najważniejszych baz danych dostępnych z sieci UŁ, przydatnych dla studentów oraz pracowników zaangażowanych w proces dydaktyczny na wszystkich kierunkach na Wydziale Chemii można zaliczyć m.in.:

- **Royal Society of Chemistry (RSC)** daje dostęp do książek oraz czasopism obejmujących chemię analityczną, organiczną i nieorganiczną, chemię fizyczną, materiałoznawstwo, nanotechnologię i wiele innych
- **REAXYS** to kompleksowa baza danych chemicznych, stworzona z myślą o wspieraniu innowacji w badaniach naukowych z całego obszaru Life Sciences, rozwoju nowych leków oraz edukacji akademickiej
- **ACS** Serwis czasopism pełnotekstowych wydawanych przez American Chemical Society z dziedziny chemii, biochemii, biofizyki.

Inne multidyscyplinarne bazy danych:

- pełnotekstowe **Academic Search Ultimate EBSCOhost, American Society for Microbiology** zawierające czasopisma naukowe z zakresu mikrobiologii, biotechnologii, immunologii oraz biochemii wydawane przez American Society for Microbiology
- **BioMed Central** obejmująca czasopisma naukowe z zakresu nauk ścisłych, technologii i medycyny
- **ChemSynthesis** oraz **Chemistry Central Journals** bazy gromadzące informacje o związkach chemicznych

- **Current Contents, Cambridge Journals** baza bibliograficzno-abstraktowa
- **Nature i Science** bazy wydań tygodników naukowych
- **Oxford Journals** serwis czasopism z zakresu nauk ścisłych, społecznych, humanistycznych, przyrodniczych oraz medycznych
- **SpringerLink** - pełnotekstowy serwis czasopism i książek wydany przez Springer
- **Wiley Online Library** – kolekcja czasopism.

Pełna informacja na temat e-zasobów BUŁ oraz wykaz bibliotek katedralnych są dostępne na stronie internetowej Biblioteki pod adresem www.lib.uni.lodz.pl

Biblioteka UŁ tworzy dwie bazy własne: Repozytorium UŁ i Bibliotekę Cyfrową UŁ oraz administruje i współtworzy bazę Uczelniany System Informacji o Osiągnięciach ScienceON.

BUŁ realizuje zakup dezyderatów na publikacje polskie i zagraniczne nadesłane przez pracowników naukowych i studentów UŁ oraz umożliwia zdalne zamawianie artykułów z baz naukowych oraz realizuje zamówienia na kopie artykułów z czasopism tradycyjnych. Pracownicy i studenci mają możliwość korzystania z usług Wypożyczalni Międzybibliotecznej realizującej wypożyczenia materiałów z innych bibliotek krajowych i zagranicznych.

Biblioteka Uniwersytetu Łódzkiego, oprócz e-kursu przysposobienia bibliotecznego, organizuje szkolenia zamawiane z zakresu kompetencji informacyjnych, promocji nauki lub komunikacji naukowej. Treści szkoleniowe są przygotowywane w ścisłej współpracy z pracownikami naukowymi, którzy określają szczegółowy zakres tematyczny zajęć. Szkolenia obejmują wykłady połączone z prezentacją i ćwiczeniami.

Przykładowe szkolenia:

- Źródła elektroniczne – bazy danych, serwisy książek i czasopism elektronicznych,
- Mendeley jako narzędzie do tworzenia i zarządzania bibliografią oraz do eksportowania rekordów bibliograficznych do edytorów tekstów,
- Pogotowie seminaryjne,
- BUŁ w pigułce,
- Writefull – narzędzie do edycji tekstów w języku angielskim.

Władze Biblioteki Uniwersytetu Łódzkiego w sposób ciągły monitorują, uzupełniają i doskonalą zasoby biblioteczne (księgozbiór tradycyjny oraz zasoby elektroniczne), odpowiadając przede wszystkim na bieżące zapotrzebowanie ze strony pracowników naukowych UŁ i wyznaczając odpowiednie jednostki Biblioteki do śledzenia rynku publikacji naukowych, a także współpracując z Wydawnictwem Uniwersytetu Łódzkiego. W ramach Oddziału Magazynów i Udostępniania Zbiorów wyznaczeni są bibliotekarze dziedzinowi, których zadaniem jest nie tylko dobieranie księgozbioru według dziedzin, ale również monitorowanie rynku księgarskiego i potrzeb pracowników naukowych Uczelni. Ponadto, pracownicy naukowcy mogą zgłaszać zapotrzebowanie na materiały, których brak w zbiorach Biblioteki lub są dostępne w niedostatecznej liczbie, a bibliotekarze dziedzinowi wraz z pracownikami Oddziału Gromadzenia i Uzupełniania Zbiorów dbają o zakup wskazanych publikacji.

Uniwersytet Łódzki należy również do konsorcjum, w ramach którego wykupowany jest dostęp do elektronicznych zasobów nauki (m.in. programy „read & publish”), w tym dziedzinowych baz danych, czasopism elektronicznych, monografii naukowych. Zasoby elektroniczne uzupełniane są zgodnie z aktualnym zapotrzebowaniem zgłaszanym pracownikom Biblioteki przez badaczy i Wydziały UŁ. W ramach współpracy z Wydawnictwem UŁ wzbogacane są zbiory Repozytorium UŁ, administrowanego przez pracowników Biblioteki – w RUŁ deponowane są czasopisma wydawane na UŁ w formie open access oraz liczne monografie naukowe.